

V1998-35 02.06.98

Dispensasjon for prissamarbeid mellom Haugesund Energi AS og Karmsund Kraftlag AS

Sammendrag:

Haugesund Energi AS og Karmsund Kraftlag AS gis dispensasjon for prissamarbeid inntil selskapenes generalforsamlinger har behandlet den planlagte fusjonen mellom selskapene.

Konkurransetilsynet viser til brev av 23. april 1998 der De søker om dispensasjon fra konkurranseloven § 3-1 til § 3-3, jf. § 3-9 for "samordning av tariffer, priser og tilbud".

Bakgrunnen for henvendelsen er en planlagt fusjon mellom de to selskaper. Fusjonen er behandlet og anbefalt av begge selskapers styrer, og antas å ville bli behandlet i selskapenes generalforsamlinger primo august.

Konkurransetilsynet kan gripe inn mot bedriftserverv (herunder fusjoner) med hjemmel i krrl. § 3-11, dersom det vil føre til eller forsterke en vesentlig begrensning av konkurransen i strid med lovens formål. En fullstendig vurdering under § 3-11 er gjerne omfattende og ressurskrevende. Etter loven trenger tilsynet derfor ikke iverksette en slik vurdering før det foreligger "endelig avtale" om ervervet. Dette tidspunktet danner utgangspunkt for beregningen av de frister som gjelder for tilsynets behandling etter § 3-11 femte og sjette ledd. I fusjonssaker har Konkurransetilsynet konsekvent lagt til grunn at "endelig avtale" ikke foreligger før begge selskapers generalforsamlinger har godkjent ervervet.

Konkurransetilsynet antar at dette tidspunktet også vil være skjæringstidspunkt i forhold til forbudsbestemmelsene i konkurranseloven. Skjæringstidspunktet i forhold til forbudsbestemmelsene kan i hvert fall ikke være senere. Det kan imidlertid tenkes å være et tidligere tidspunkt, nemlig tidspunktet for når det foreligger en *avtalerettslig* bindende avtale om et bedriftserverv. Tilsynet antar at dette etter omstendighetene kan være et annet tidspunkt enn tidspunktet for "endelig avtale" etter krrl. § 3-11. Da tilsynet uansett er innstilt på å gi dispensasjon ser en imidlertid ikke grunn til å ta stilling til om det er tilstrekkelig at det foreligger en avtalerettslig bindende avtale, samt om dette vil være et annet tidspunkt enn tidspunktet for endelig avtale i forhold til den foreliggende saken. En samordning av partenes aktiviteter før dette tidspunkt vil følgelig rammes av forbudsbestemmelsene dersom samordningen er av en slik art at disse bestemmelsene får anvendelse.

Det fremgår ikke helt klart av Deres brev hvor omfattende samordningen av selskapenes aktiviteter før fusjonen antas å ville bli. De har imidlertid tidligere reist spørsmål vedrørende en samordning av selskapenes priser for nettleie (telefaks av 24. september 1997).

Konkurranseloven § 3-1 første ledd første punktum lyder:

"To eller flere ervervsdrivende må ikke for salg av varer eller tjenester ved avtale, samordnet praksis eller på annen måte som er egnet til å påvirke konkurransen, fastsette eller søke å påvirke priser,

avanser eller rabatter bortsett fra vanlig kontantrabatt."

Forbudet mot prissamarbeid er ment å skulle hindre at ervervsdrivende ved egne tiltak setter prismekanismen ut av funksjon, og derved hindrer markedets mulighet til å frembringe et produksjonskvantum som tilsvarende avtakernes marginale betalingsvillighet.

Dette forutsetter imidlertid at mulighetene for normal markedsmessig pristilpasning foreligger. Etter energiloven kan fordelings- og overføringsnettene betraktes som et naturlig monopol, og nettleieprisene er underlagt regulering fra NVE. I tillegg er forbrukerne bundet til å kjøpe nettjenestene hos sin lokale netteier. Dette gjør at det uansett ikke kan finne sted noen konkurranse mht til nettleien. Et samarbeid om prisene på nettleie innenfor de rammer som NVEs regulering åpner for vil følgelig ikke være "egnet til å påvirke konkurransen" og rammes ikke av krrl. § 3-1.

Konkurransetilsynet leser imidlertid Deres brev slik at selskapene nå ønsker å samordne mer enn nettleie, jf. at De søker om dispensasjon for "samordning av tariff, priser og tilbud". Konkurransetilsynet antar derfor at den planlagte samordning vil kunne være i strid med krrl. § 3-1, eventuelt også §§ 3-2 og 3-3.

Tilsynet ser at det kan være behov for å starte en slik samordning selv om en fusjon ikke er formelt vedtatt, og kan heller ikke se noen vesentlige argumenter mot å tillate dette da selskapene likevel antas å ville bli slått sammen. Etter Konkurransetilsynets oppfatning kan det derfor innvilges dispensasjon i tiden frem til fusjonen blir endelig avklart, med hjemmel i krrl. § 3-9 bokstav d (særlige hensyn). En gjør imidlertid oppmerksom på at dispensasjonen ikke er til hinder for en senere vurdering under § 3-11. Konkurransetilsynet har således ikke vurdert en eventuell fusjons positive og negative virkninger. Dette vil eventuelt først bli gjort under § 3-11 etter at det er inngått "endelig avtale".

Dersom det som følge av behandlingen i generalforsamlingene ikke blir noe av den planlagte fusjonen vil dispensasjonen automatisk bortfalle. Konkurransetilsynet ber derfor om tilbakemelding når dette er avklart.

På bakgrunn av ovenstående har Konkurransetilsynet truffet følgende vedtak med hjemmel i krrl. § 3-9 bokstav d:

Haugesund Energi AS og Karmsund Kraftlag AS gis dispensasjon til konkurransereguleringer i strid med krrl. §§ 3-1 til 3-3 frem til selskapenes generalforsamlinger tar stilling til den planlagte fusjonen av selskapene.

Dispensasjonen gjelder frem til ovennevnte tidspunkt, men likevel ikke lenger enn til 1. oktober 1998.

Vedtaket kan påklages innen tre uker. En eventuell klage stiles til Arbeids- og Administrasjonsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet. Det vises til vedlagte skjema om klageadgang.

[til toppen](#)